

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa J. C.

przeciwko W. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 10 marca 2021 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej uwzględnienia apelacji, tj. punktu pierwszego zaskarżonego wyroku;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;**
- 3. zasądza od Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji „W.” S.A. w W. na rzecz J. C. kwotę 1800 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 10 marca 2021 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni art. 11 k.p.c., która wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów dotyczące zakresu, w jakim sąd cywilny związany jest prawomocnym wyrokiem karym skazującym. Ponadto zdaniem skarżącego w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

1) Czy sąd cywilny na podstawie art. 11 k.p.c. może poczynić dalej idące ustalenia w zakresie znamion popełnionego czynu zabronionego, jego kwalifikacji prawnej, a także ustaleń co do związku przyczynowego występującego pomiędzy zachowaniem osoby skazanej, a zdarzeniem będącym czynem zabronionym, niż dokonane w sentencji prawomocnego wyroku skazującego sądu karnego, czy też związany jest w tym zakresie sentencją wyroku sądu karnego?

2) Czy sąd cywilny, stosując art. 11 k.p.c. i czyniąc odmienne ustalenia w zakresie znamion czynu zabronionego, jego kwalifikacji prawnej, a także ustaleń co do związku przyczynowego występującego pomiędzy zachowaniem osoby skazanej a zdarzeniem będącym czynem zabronionym, niż dokonane w sentencji prawomocnego wyroku skazującego sądu karnego, jest zobowiązany do przeprowadzenia postępowania dowodowego z zachowaniem reguł przewidzianych w prawie karnym materialnym i procesowym, czy też powinien stosować wyłącznie przepisy postępowania cywilnego?

W odpowiedzi na skargę powódka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna w części, w jakiej dotyczy pkt 1 zaskarżonego orzeczenia podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (uchwała

składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13). Pozwany nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Okręgowego w części, w jakiej Sąd ten uwzględnił apelację pozwanego. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18). Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom. Przede wszystkim nie są to zagadnienia nowe. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy wyjaśnił już m.in., że w świetle art. 11 k.p.c. związanie sądu cywilnego skazującym wyrokiem karnym wyraża się w tym, że w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądu cywilnego wchodzi czyn przypisany w sentencji karnego wyroku skazującego i sąd cywilny jest pozbawiony możliwości dokonywania odmiennych ustaleń w tym zakresie (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 4 maja 1965 r., I PR 116/65; z 6 marca 1974 r., II CR 46/74; z 8 stycznia 2004 r., I CK 137/03; z 26 marca 2003 r., II CK 91/02).

W postępowaniu cywilnym możliwe jest jednak dokonanie dodatkowych ustaleń, istotnych z punktu widzenia przesłanek odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody, w tym także dotyczących okoliczności wyeliminowanych przez sąd karny z opisu zarzucanego czynu zabronionego. Sąd w sprawie cywilnej może samodzielnie badać, czy oskarżony w postępowaniu karnym, dopuścił się czynu nieprzypisanego mu przez sąd karny z powodu braku dowodów winy. Nawet prawomocny wyrok uniewinniający nie wiąże sądu cywilnego, bowiem pojęcie winy w prawie karnym nie jest identyczne z pojęciem winy w prawie cywilnym (wyroki Sądu Najwyższego: z 21 października 1966 r., II PR 423/66; z 30 grudnia 1966 r.; z 11 grudnia 1967 r., II PR 155/67; z 18 września 1969 r., II CR 308/69; z 4 lutego 1982 r., I PRN 1/82; z 15 października 1997 r., III CKN 238/97; z 6 marca 2014 r., I PK 289/13). Skarżący nie przedstawił przekonującej argumentacji, która przemawiałaby za koniecznością ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego podniesionych wyżej kwestiach.

Skarżący nie wykazał też, że w sprawie występuje potrzeba wykładni art. 11 k.p.c. Powołanie się przez skarżącego na zaledwie kilka orzeczeń sądów powszechnych, biorąc pod uwagę jednolite stanowisko Sądu Najwyższego w zakresie wykładni tego przepisu nie wskazuje na zaistnienie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) obciążył pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego.